

Walter Lauber (str. 89-90):

Dopis podnikové rady prezidentu Rakouského odborového svazu

Vážený pane kolego Benyo!

Obrátili jsme se na Vaši kancelář, abychom s Vámi mohli pohovořit o otázkách atomové energie.

Vzhledem k Vašemu jistě nabitému programu jsme se hned přizpůsobili termínu 16. února, který byl Vaší kanceláří navržen jako vhodný.

Když jsme pak podle domluvy chtěli ověřit termín, bylo nám Vaší kanceláří sděleno, že jste nejen odmítl termín rozhovoru, ale že zásadně nejste ochotni vést s námi jakýkoliv dialog na zmíněné téma, a to s odkazem na rozhodnutí představenstva Rakouského odborového svazu o uvedení jaderné elektrárny Tullnerfeld do provozu.

Odmítnutí schůzky členů odborového svazu a jeho funkcionářů ze strany zvoleného prezidenta odborového svazu považujeme za tak neobvyklé, že bychom si chtěli tento snad jen domnělý postoj Vaší kanceláře nejprve potvrdit a zjistit, zda je vyjádřen jednoznačně i přímo Vámi osobně.

Walter Lauber (S. (89-90):

Brief eines Betriebsrates an den Präsidenten des ÖGB

Werter Kollege Benya!

Wir haben uns an Ihr Büro gewendet, um eine Gelegenheit zu einem Gespräch mit Ihnen über Fragen der Atomenergie zu geben. Im Hinblick auf Ihren sicher übervollen Terminkalender haben wir uns gleich dem von Ihrem Büro als günstig bezeichneten 16. Februar angepasst. Bei einer mit dem Büro vereinbarten Rückfrage wurde uns nun bedeutet, dass nicht nur dieser Termin von Ihnen abgelehnt wurde, sondern dass Sie prinzipiell nicht bereit sind, ein Gespräch mit uns über das erwähnte Thema – mit dem Hinweis auf den vom Bundesvorstand des ÖGB gefassten Beschluss zur Inbetriebnahme des Kernkraftwerks Tullnerfeld – zu führen.

Nun erschien uns die Ablehnung einer Vorsprache von Gewerkschaftsmitgliedern und -funktionären durch den gewählten Präsidenten des Gewerkschaftsbundes so ungewöhnlich, dass wir diese von Ihrem Büro vielleicht nur vermutete Haltung erst als bestätigt ansehen wollen, wenn sie von Ihnen uns gegenüber unmissverständlich ausgedrückt wird.

Naše rozhořčení ze sdělené informace vychází z následujícího srovnání:

Každý občan státu má možnost setkat se se spolkovým prezidentem i v osobních záležitostech.

Každý občan státu se může telefonicky či písemně obrátit na spolkového kancléře či na jiné členy vlády a požádat o osobní rozhovor, samozřejmě u vědomí toho, že musí být trpělivý, protože bude obtížné nalézt s osloveným funkcionářem společný vhodný termín.

Skutečnost, že každý poslanec je každému voliči na jeho žádost ve věci poskytnutí informací a rozhovoru k dispozici, patří k samozřejmostem každé parlamentní demokracie.

Vy, vážený pane poslanče Benyo, nejste pouze prezidentem Rakouského odborového svazu, ale také poslancem Národní rady a jejím prvním prezidentem.

My nejsme pouze členové odborového svazu a jeho funkcionáři, nýbrž také voliči. Když už se prezident Rakouského odborového svazu, snad proto, že je volený nepřímou volbou spolkovým kongresem Rakouského odborového svazu, cítí být dostatečně vzdálen členům svazu, aby některým z nich odmítl rozhovor, by tak činit neměl

Unsere Betroffenheit über die erhaltene Auskunft gründet sich zunächst auf einen Vergleich: Jeder Staatsbürger hat die Möglichkeit, beim Bundespräsidenten auch in persönlichsten Angelegenheiten vorzusprechen. Jeder Staatsbürger kann sich telefonisch und schriftlich an den Bundeskanzler oder andere Regierungsmitglieder wenden und um einen Termin zu einem persönlichen Gespräch bitten, in der Gewissheit – so er auf Termenschwierigkeiten des betreffenden Funktionärs Rücksicht nimmt und Geduld übt – angehört zu werden. Dass jeder Abgeordnete jedem Wähler auf Wunsch zur Anhörung und Auskunft zur Verfügung steht, gehört zu den Selbstverständlichkeiten aller parlamentarischen Demokratie.

Sie, werter Herr Abgeordneter Benya, sind nicht nur Präsident des ÖGB, sondern auch Abgeordneter zum Nationalrat und dessen erster Präsident. Wir sind nicht nur Gewerkschaftsmitglieder und Funktionäre, sondern auch Wähler. Wenn sich schon der Präsident des ÖGB – vielleicht durch das indirekte Wahlverfahren über den Bundeskongress des ÖGB – genügend von seinen Mitgliedern entfernt fühlen sollte, um einigen von ihnen ein Gespräch zu verweigern, dürfte es der Abgeordnete

jako poslanec vůči voličům, když se nechce stavět proti zmíněným zvyklostem.

Nyní k tématu našeho rozhovoru: Vy víte, že za Vámi nechceme přijít s osobními otázkami a přáními, nýbrž ve věci, která nás naplňuje vážnými obavami o naši zemi a její budoucnost.

Díky výsledkům průzkumů veřejného mínění bezpochyby víte, že tuto obavu sdílí podstatná část obyvatelstva, zvláště pokud jde o konečné úložiště radioaktivního odpadu.

Dále víte, že toto téma je považováno za natolik důležité, aby mu byla věnována velká informační kampaň spolkové vlády a aby byla předmětem parlamentní diskuze.

V neposlední řadě také víte, že hlasování parlamentu o tomto bodu nemá podléhat „Clubzwangu“ (něco jako povinnost poslanců hlasovat podle doporučení poslaneckého klubu, pozn. překl.), což znamená, že rozhodnutí, zda Rakousko bude užívat atomovou energii či nikoliv, je vnímáno jako rozhodnutí svědomí, v němž je každý zavázán jen svému vlastnímu přesvědčení, a ne přesvědčení jiných lidí nebo institucí.

Jako členové odborového svazu se stejně tak cítíme být zavázáni svému přesvědčení, kterého nás žádné představenstvo (jehož rozhodnutí jste

Wählern gegenüber nicht tun, wenn er sich nicht außerhalb der erwähnten Gepflogenheiten stellen will.

Nun zu unserem besonderen Gesprächsthema: Sie wissen, dass wir nicht mit persönlichen Fragen und Wünschen kommen wollen, sondern in einer Angelegenheit, die uns um unseres Landes und seiner Zukunft willen in tiefer Sorge erfüllt. Sie wissen zweifellos aus Umfrageergebnissen, dass diese Sorge von einem beträchtlichen Teil der Bevölkerung, im Besonderen was die Frage der Atommüllendlagerung angeht, geteilt wird.

Sie wissen ferner dass dieses Thema für bedeutsam genug gehalten wird, um ihm eine groß angelegte Informationskampagne der Bundesregierung zu widmen und eine Parlamentsdebatte darüber vorzunehmen. Schließlich wissen Sie, dass die Abstimmung darüber vom Clubzwang freigegeben werden soll, was bedeutet, dass man die Entscheidung, ob Österreich Atomenergie einsetzen soll oder nicht, als Gewissensentscheidung betrachtet, in der jeder nur seiner eigenen Überzeugung und nicht der anderer Menschen oder Institutionen verpflichtet ist.

Wir fühlen als Gewerkschaftsmitglieder die gleiche Verpflichtung unserer Überzeugung gegenüber, die uns von

svou předchozí veřejnou deklaráci vašeho osobního názoru významně ovlivnil) ani žádný jiný orgán nemůže zbavit.

Jen okrajově uvádíme okolnost, že zmíněné usnesení předsednictva svazu bylo přijato ještě před tím, než o problematice spojené s atomovou energií měli možnost diskutovat členové a funkcionáři Rakouského odborového svazu.

Tento dopis Vám adresujeme v očekávání, že jsme alespoň tentokrát hodni vaší osobní odpovědi (několik našich předchozích dopisů zůstalo bez odezvy) a doufáme, že nám v blízké době bude poskytnout rozhovor.

Pokud bychom od Vás v nadcházejících třech týdnech nedostali žádnou odpověď, museli bychom to ke své lítosti chápat jako potvrzení interpretace Vaší kanceláře, a v budoucnu se omezit na veřejnou rozpravu a upustit od osobního kontaktu.

Walter Lauber, zima 1976

keinem Bundesvorstand (dessen Entscheidung Sie durch vorherige öffentliche Festlegung ihres persönlichen Standpunktes maßgeblich beeinflusst haben) oder irgendeinem anderen Gremium abgenommen werden kann.

Der Umstand, dass der erwähnte Beschluss des Bundesvorstandes zustande kam, ehe noch in den Reihen der Mitglieder und Funktionäre des ÖGB eine Diskusssion der mit der Atomenergie verbundenen Problematik abgeführt worden war, sei in diesem Zusammenhang nur am Rande vermerkt.

Wir richten diesen Brief an Sie in der Erwartung, wenigstens diesmal von Ihnen persönlich einer Antwort gewürdigt zu werden (einige frühere Briefe blieben zunächst ohne Echo) und in der Hoffnung, für die nächste Zeit eine Gesprächszusage zu erhalten.

Sollten wir innerhalb der nächsten drei Wochen ohne Ihre Antwort bleiben, müssten wir dies zu unserem Bedauern als Bestätigung der Interpretation Ihres Büros auffassen und uns in Hinkunft auf die öffentliche Auseinandersetzung – unter Verzicht auf persönlichen Kontakt – beschränken.

Walter Lauber im Winter 1976

O autorovi: Walter Lauber

Narozen v roce 1918. Pochází z vídeňské židovské rodiny, otec sociální demokrat. V roce 1938 útěk do Ameriky, mnoho rodinných příslušníků padlo za obětí nacistickému teroru. V roce 1949 se po těžkém válečném zranění na straně spojenců a dlouholetém pobytu v nemocnici s rodinou vrátil do Vídně. V roce 1976 mu bylo spolkovým prezidentem propůjčeno Čestné vyznamenání republiky za osvobození Rakouska od nacionálně socialistické nadvlády. V roce 1968 po potlačení „pražského jara“ vystoupil z KPÖ (Komunistická strana Rakouska). Velmi záhy se angažoval v organizacích na ochranu životního prostředí a za ženská práva. Zemřel v roce 2006.

Překlad:

Hana Jílková

Úprava:

Helga Grimmová, Bernhard Riepl

Über den Autor: Walter Lauber

Geboren 1918. Entammt einer jüdischen Wiener Familie, Vater Sozialdemokrat. 1938 Flucht nach Amerika, viele Familienangehörige fielen dem Naziterror zum Opfer. Kehrte 1949 nach schwerer Kriegsverletzung auf alliierter Seite und jahrelangem Krankenhausaufenthalt mit seiner Familie nach Wien zurück. 1976 Verleihung des Ehrenzeichens der Republik für die Befreiung Österreichs von nationalsozialistischer Herrschaft durch den Bundespräsidenten. 1968 nach der Unterdrückung des „Prager Frühlings“ Austritt aus der KPÖ. Engagierte sich schon sehr früh in Umweltorganisationen und für Frauenrechte. Verstorben 2006.